

Mokesčiai pradedančiam verslui



Mokesčiai. Baisus žodis, nuolatos girdimas viešojoje erdvėje, keliantis blogą emociją ir dažniausiai būsimi verslininkai įvardina „mokesčius Lietuvoje“ kaip pagrindinę priežastį nepradėti naujos veiklos, nieko nedaryti ir kaltinti valdančiuosius - bet tai tik blogas bandymas save paguosti, kad aplinkui viskas blogai.

Mūsų antrasis iš 12 straipsnių ciklo apžvelgia mokesčių sistemą, už ką jie mokami, kas lieka susimokėjus ir kad tai tik maža kliūtis sėkmingo verslo maratone. Kaip ir kiekviename mūsų straipsnyje, čia rasite patarimus, patirtimi dalinsis savo verslą turintys žmonės, padarę klaidų ir pasiekę aukštumą.

1. Kaip pradėti verslą?

2. Mokesčiai pradedančiam verslui

3. Juridinio statuso pasirinkimas

4. Verslo plano paruošimas

5. Pirmų metų pelno skaičiavimas

6. Verslo idėjos
pristatymas

7. Kokybės vadybos sistemo

8. Gamybos optimizavimas

9. Eksporto galimybės

10. Darbuotojų
pritraukimas.

11. Darbuotojų
išlaikymas.

12. Vadovavimas
komandai

Už ką mokami mokesčiai?

Mokesčiai - tai valstybės nustatyta pinigų suma, kurią privaloma mokėti nuo savo veiklos rezultatų arba atliktų ar norimų atlikti veiksmų. Nepaslaptis, kad mokesčius moka kiekvienas vykdamas ekonominę veiklą ir privalo juos mokėti laiku ir nustatyta tvarka, bet už ką iš tiesų turime atiduoti

dalį uždirbtų pinigų ir kiek kainuoja kelias, kurį nukeliauja pinigai? Pagrindiniai mokesčiai mokami už darbo santykius ir už vykdomą veiklą:

Darbo santykius:	
Gyventojų pajamų (GPM)	15%
Valstybinio socialinio draudimo įmokos (VSD)	Nuo 28,5 % iki 31 %
Privalomojo sveikatos draudimo (PSD)	9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.)
Įmokos į Garantinį fondą	0,2 %

Vykdomą veiklą:	
Pelno mokestis	15% (5% - jei pajamos neviršija 290 000€ ir darbuotojų sk. neviršija 10)
Pridėtinės vertės (PVM)	21 % - pajamoms viršijus 45000 € per 12 kalendorinių mėnesių.
Įmonių ir organizacijų nekilnojamojo turto	Nuo 0,3% iki 1%.

Įsteigus įmonę (IJ, MB, UAB) – mokami mokesčiai (kaip aukščiau aprašytoje lentelėje), kurių dydis priklauso nuo apyvartos ir samdomų darbuotojų skaičiaus.

Vykdamas individualią veiklą pagal pažymą, mokamas gyventojų pajamų mokestis, privalomas sveikatos (PSD) ir socialinis draudimas (VSD) pagal skaičiuoklę ir priklauso nuo veiklos tipo ir gaunamų pajamų kiekio.

Skaičiuoklė internete - http://www.tax.lt/skaiciuokles/individualios_veiklos_mokesciu_skaiciuokle

Turint verslo liudijimą - asmuo moka fiksuoto dydžio mokesčius, kurie priklauso nuo pasirinktos veiklos rūšies, veiklos trukmės ir miesto/rajono, kuriame vykdoma veikla, nepriklausomai nuo gautų pajamų kiekio.

Skaičiuoklė VMI svetainėje - <http://www.vmi.lt/cms/verslo-liudijimu-skaiciuokle12>

Jei apyvarta viršija 45000 €/metus, privaloma registruotis PVM mokėtoju Valstybinėje mokesčių inspekcijoje ir mokėti 21 proc. PVM mokestį.

Pirmaisiais mokestiniais metais, siekiant palengvinti pirmuosius metus naujai atsidariusioms įmonėms, mokesčių inspekcijos specialistai net ir nustatę teisės aktų pažeidimus naują mokesčių mokėtoją pirmiausiai ne baudžia, o įspėja, konsultuoja, suteikia reikiamą pagalbą ir nurodo terminus klaidoms ištaisyti.

Pagalba skaičiuojant - <http://www.tax.lt/skaiciuokles>

Kiek kainuoja pinigai?

Pinigai kaip ir viskas šioje Žemėje kainuoja. Finansininkų darbas kalbėti apie palūkanų normas, valiutų kurso svyravimus, infliacijas ir kitus makroekonominius rodiklius – tačiau šioje skiltyje pakalbėsime žmonėms suprantama kalba – apie tai, kiek kainuoja pinigai, kuriuos galima išleisti, atsiskaityti už prekes ar paslaugas, įsigyti norimus dalykus, sutaupyti, investuoti... Juk tokia jų paskirtis – vartoti, investuoti ir taupyti. Paprastais pavyzdžiais parodysime, kiek ir kokių mokesčių sumokame, kol pinigai atkeliauja iki mūsų kišenės ir galime juos laikyti nuosavais.

Pavyzdžiui:

- 1) **Esate akcininkas/ steigėjas** – nenuostabu, kad akcininkai irgi gauna pajamų – juk tik dėl to ir ėmėsi šios veiklos. Kaip skaičiuoti: metų pabaigoje pelno – nuostolių ataskaitoje apskaičiuojamas grynasis pelnas (jau apskaičiavus pelno mokestį). Grynasis pelnas yra suma, kurią akcininkas gali išsimokėti sau kaip dividendus, nuo šios sumos sumokėjus 15 proc. gyventojų pajamų mokestį. Pvz.: grynasis pelnas yra 10000 €, minus 15proc., akcininkui išmokama 8500 €.
- 2) **Atlyginimas samdomam darbuotojui** – įdarbinus žmogų pagal darbo sutartį skaičiuojami standartiniai mokesčiai kas mėnesį, Pvz.: „Į rankas“ mokama 600€, įvertinus įvairias lengvatas, pajamų mokestį (15%), sveikatos (6%) ir pensijų (3%) draudimus „ant popieriaus“ atlyginimas tampa 781,96€ plius darbdavys sumoka sodros (31%) mokesčius ir įmoka į garantinį fondą (0,2%) – tai **600€ darbuotojui „į rankas“ darbdaviui visą darbo vieta kainuoja – 1025,77€**. Viso mokesčių sumokama 425,77€. Skaičiuoklė: <http://www.auditum.lt/index.php/atlyginimu-skaiciuokle/277-atlyginimo-skaiciuokle-2.html>
- 3) **Atskiskaitymas su individualią veiklą vykdančiu asmeniu** – tai tas pats kaip atskiskaitymas su bet kuriuo tiekėju ir mokesčius asmuo susimoka pats. Pvz: dirbant pagal IVP gavote pajamas iš kliento 1000€. Mokesčiai skaičiuojami nuo 70% mūsų pavyzdžiu tai būtų 700€. Sumokami gyventojų pajamų mokestis (5% arba 15%), socialinis draudimas (28,5%), sveikatos draudimas (9%) – mūsų pavyzdžiu grynasis pelnas lieka 763€ (skaičiuojant GPM 15%).

Paprastasis būdas:

iš pajamų 1000€ minusuoti 23,63%, mokesčių suma – 236,30€, gaunama suma grynais 763,70€.

Kalbinome antrus metus veikiančios ir sėkmingai pradėjusios veiklą paslaugų sektoriuje įmonės vadovą Tomą:

- Kas paskatino jus pradėti savo verslą?

Paskatino noras pakelti gyvenimo kokybę ir dirbti sau. Atradome galimybę pradėti veiklą srityje, kurioje jautėmės puikiai ir supratome, kad iš savo mėgstamos veiklos galima susikurti tokį gyvenimą, kokio norėjome visada.

- Su kokiomis kliūtimis susidūrėte, pradėję naują veiklą?

Galėčiau sakyti, kad susidūriau su konkurencija, pirminio kapitalo stygiumi, mokestine sistema, darbuotojų paieška, galima vardinti ir vardinti, bet tai tik standartinės versle išskylančios kliūtys su kuriomis lengvai galima susidoroti pasikonsultavus su specialistais ir susiradus reikiamą informaciją. Tačiau, žvelgiant į pačią pradžią, turiu įvardinti pagrindę kliūtį - aplinkinių žmonių kritiką, nepalaikymą ir savo nuomonės reiškimą. Tik pradėjus rimtai svarstyti apie verslą, supratau, kad žmonės, kurie mus supa daro milžinišką įtaką mūsų veiksams ir kad „pesimistiškai“ (švelniai tariant) pasaulį matantiems žmonėms negalima leisti paveikti mūsų veiksmų ir geriausia nuo jų atsiriboti kaip įmanoma labiau, nes dažniausiai kai žmonės patys ko nors nesugeba, teigia, kad ir tu nieko nesugebi, o tai tik jų nuomonė, kuri neturi nieko bendro su jūsų sugebėjimais.

- Kaip Lietuvos mokestinė sistema dare įtaką Jūsų apsisprendimui tapti verslininku?

Lietuvos mokestinėje sistemoje labiausiai gąsdina nepastovumas, nesvarbu ar esi naujas verslininkas, ar jau patyręs verslo „guru“, planuoti turi visi. Tačiau versle gebėjimas laviruoti ir prisitaikyti prie naujų iššūkių ir besikeičiančių žaidimo taisyklių yra vienas svarbiausių įrankių, kurį turėti privaloma. Tai ir skiria verslininkus nuo amatininkų.

- Kaip pasirinkote, ar samdyti darbuotojus, ar pirkti paslaugas iš išorės?

Pasirinkimą nulėmė kruopštus darbų suplanavimas, įvertinome kokie, darbai turi būti atlikti kasdien, o kokie periodiškai. Taip supratome kiek žmonių reikia, kad dirbtų pastoviai savo darbo vietoje. O darbams, kuriuos reikia atlikti rečiau, nusprendėme samdyti paslaugas iš išorės: iš agentūrų, kitų įmonių, ar žmonių vykdančių individualią veiklą. Pavyzdžiui įmonėse vis populiarėja nelaikyti savo buhalterio, o samdyti buhalterines paslaugas teikiančias įmones, tačiau šį metodą galima pritaikyti ir kitiems procesams, ne tik buhalterijai - taip pat ir reklamos, logistikos paslaugoms, valymo ar kitiems periodiškai pasikartojantiems darbams. Viskas priklauso nuo užduočių, kurias reikia atlikti, suplanavimo.

- Ar negaila atiduoti dalį gaunamų pajamų mokesčiams?

Džiugu tai, kad kai reikia atiduoti dalį uždirbtų pinigų – reiškia, kad praeityje priėmėte gerus sprendimus ir jums pavyko, tačiau, jei vis tiek per mažai lieka jums, tai ne mokesčius reikia kaltinti, kad jie dideli, o ieškoti sprendimų ir galimybių, kurie atvestų jus prie dar didesnių pinigų.

Paulius ŠŪMAKARIS

Straipsnių ciklas parengtas įgyvendinant projektą „Verslumo ir inovacijų paramos paslaugų plėtra – VIPPP“, finansuojamą Europos regioninės plėtros fondo.

Daugiau apie projektą:

Įgyvendinant iš dalies ES Struktūrinių fondų finansuojamą projektą „Verslumo ir inovacijų paramos paslaugų plėtra – VIPPP“ sutarties Nr. VP2-2.2-ŪM-02-K-01-008, sukurtas straipsnių ciklas, skirtas verslumo skatinimui. Projektas vykdomas pagal Lietuvos 2007 – 2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programos 2 prioriteto „Verslo produktyvumo didinimas ir verslo aplinkos gerinimas“ priemonę „Asistentas – 4“ ir finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo.

Projekto vykdytojas: asociacija „Lietuvos mediena“